NOUA

BIBLIOTECĂ ROMÂNĂ

COLECŢIUNE DE NOVELE ŞI ROMANURI

SERIA I.

BROŞURA I.—XII.

BRAŞOV.
EDITURA ŞI TIPARUL TIPOGRAFIEI ALEXI.
1881.

O cură radicală

Novelă

de

Theochar Alexi.

I.

Maialul.

Numai poporul nepriceput i dicea: „Maial.“ Titlul oficial al acestei serbări arangiate de societatea „atletico-filharmonică.“ din Bidinescĭ era: „excursiune colegială.“

Noi însĕ recunoscênd adevĕrul vorbei latine: „vox populi, vox dei“ şi supunêndu-ne decĭ în tot de-a-una voinţei poporului suveran, vom continua a dice „maial“ cu tóte că lucrul despre care vorbim nu se întîmplase în luna lui Maiŭ, care lună prin Bidinescĭ este fórte ploiósă, — ci pe la sfîrşitul lunei lui Iunie sĕu a Cireşarului.

Locul ales pentru „maial“ era aprópe de oraş, într'o pădurice de stejar pe un plaiu frumos. Nu era un „maial“ cum am dice obştesc, ci mai mult o petrecere familiară între membriĭ societăţei filharmonice, ceia ce se putea recunósce prea bine din toaleta cea simplă ce făcuse acel plaiu destinat pentru petrecere.

O preajmă compusă de nisce ţăruşĭ bătuţĭ în pămênt peste care sĕ întinsese un fir de sfóră drept

barieră către cei nechemați, și un arc cu dimensiunĭ fórte micĭ, formând intrarea in acea prejmă destinată pentru jocurile și dansurile tinerimei invitate, étă in ce consta tótă toaleta locului de petrecere. Mulțĭ, sĕ găsiră care se facă o critică inverșunată acestui arangiament, dar tocmai publicul contribuitor adică acea parte dintre maialiștĭ, care ar fi fost mai in drept a striga, primi tóte de bune și sĕ arunca cu voie bună in brațele plăcerilor, fără de a scruta tóte cu amĕnuntul din fir in fir și din pĕr in pĕr.

Musica resuna, cupele se goleau, vinul curgea pĕrechile sĕ invêrteau, banchetătoriĭ cântau și strigau, era o serbare plină de o veseliă sgomotoasă in care pĕcatul cel mai mare sĕ traducea prin o bețiă prea generală.

Beția era de două felurĭ, bețiă de vin, și bețiă de simțĕmênt. De prima nu merită să ne ocupăm, ca poețiĭ ce pretindem a fi, dar cu atât mai mult ne vom ocupa de a doua.

Intre maialiștĭ era și un tĕnĕr, strein după tóte aparințele, căcĭ nu-lŭ vedeai vorbind de cât numai cu un singur amic, ér pe unde trecea, lumea privea după el. Décă s'ar fi uitat după el numai

matroanele cu fete mari, atunci n'am putea considera acésta ca un semn carecteristic pentru necunoscința persónei sale prin Bidinesci. Chiar nici atunci nu s'ar fi complectat aceste semne caracteristice, observênd că nu numai matrónele il urmăreau cu ochiĭ, dar și fiicele lor, căci tênerul merita atențiunea din partea sexului incântător. Insĕ și bărbații se uitau după el, deci trebuia sĕ fiă strein. In adevĕr eroul nostru nu era Bidinesceanĭ, venise de prin ungurime sĕ védă și el o dată mai mulți Românĭ la o laltă, ceia ce nu putea vedea in părțile de unde se trăgea el.

Dar și avea ce vedea, căcĭ o petrecere mai națională de cât acéstă, sĕ fi umblat cât e lumea și pământul, n'ar fi putut afla. Inima i sĕ sbătea de mulțămire, ér ochiĭ i sĕ desfătau privind floricelele, care de care mai frumóse din cununa dansătórelor.

Dar din tóte florile una i remase la inimă, dovadă ca Severin Dor, — numele eroului nostru, — era un têner cum se cade și așeḑat, ér nu un amăgitor flusturat și incrеḑut.

Acea flóre printre fete, Olimpia Dode, merita cu tot dreptul de a fi alésă dintre mulțimea celor

lalte flori. Ea nu numai că intrunea cele trei-ḑecĭ de frumseţe, cerute de la o femeiă, adică nu numai că era inaltă, una, cu pĕrul supţire, doue, cu ochiĭ marĭ, trei, cu buzele rumene, patru, cu dinţiĭ ca de fildişĭ, cincĭ şi cu tóte cele lalte 25 darurĭ care mai sunt in urmă, dar mai avea şi o căutătură blindă, un ris argintiu, şi o faţă atât de atrăgătóre, incât ver-cine s'ar fi uitat la ea, ar fi trebuit să sĕ inamoreseze de ea, décă n'ar fi fost angajat in altă parte.

Severin o urmărea cu ochiĭ stând printre privitoriĭ dansului. Olimpia dansa şi sbura adeseori pe dinaintea lui Severin, care nu mai putea de durere, inima sa era străpunsă de săgetele amorului.

Din intimplare Ilie Mogoşan, unicul amic ce avea Severin prin acest loc, conoscea familia Dodescilor, adică pe muma Olimpieĭ ba era chiar mai de aproape legat de aceasta familiă, după cum vom vedea mai la vale, si astfel sĕ intimplà de iş vĕḑu Severin peste curĕnd visul cu ochiĭ. El adică fu presentat de Ilie Dómnei Varvariţa Dode şi fiei Domniaei Domnişórei Olimpia Dode.

Presentaţiunea avusese loc in préjma de dans pe timpul unei pause. Este dar natural şi fórte

asceptat de tóte amabilele nóstre cetitóre, ca Severin ceru și obținu de la Olimpia primul vals care urma a sĕ juca. Cum incepu musica o prinse de mijloc și părechia admirabilă și admirată sbură printre șirurile jucătorilor.

Primul dans cu un ânger adorat. Suvenire copleșitóre nu năvăliți cu atâta putere asupra-mĭ căcĭ peptul meu nu este atât de spațios pentru a vĕ da loc incăpĕtor. Mĕ inecațĭ, așa precum copilul rĕsfățat inécă pe muma sa cu sărutările sale prea călduróse. Voi toțĭ, cari ațĭ gustat vr'o dată fericirea fără de sémăn, voi scițĭ ce va să dică de a sbura cu adorata sa in sunetul armonios al unei musicĭ incântătóre, pe covorul verde al pădurei in aerul limped și balsamat cu dulcele profumurĭ ale primăverei: voi scițĭ ce va să dică, de a ține pe ea, pe idolul vostru, prinsă de talia ei sveltă, de a simți bătăile inimei ei agitate pe peptul vostru dilatat de fericire, a simți resuflarea ei imbătătóre, și fluxul și refluxul de căldură și rĕcélă prin degetele ei palpitânde de plăcere. Aduceți-vă a minte de acest raiu al tinerțelor vóstre ș'apoi vețĭ sci și voi se aprețiațĭ extasul in care căduse Severin Dor prin dansul fermecător. In urmă mai jucă și cu altele, dar acest joc era numai

un chin pentru el, o jertfa adusă bunei cuviinței, și acelei sfieli neexplicate de care se imple inima celui ce iubesce pentru prima óră, și-care lŭ silesce de a ascunde dinaintea ochilor profani taina fericirĭ sale. Jucà și cu altele, însĕ mai mult și mai des cu Olimpia.

Stete ca vr'o douĕ óre in acest raiu de fericire. Apoi de o dată se sparse dansul. Lumea incepu a sĕ imprăstia. Mumele fetelor obosite de sarcina cea grea pe care o exercitaseră până acum in calitatea lor de garde de dame, zorea pe ficele lor a veni la masă, căcĭ pe lingă ostenelile funcțiunelor îș mai făcuse datoria și aerul cel aspru al pădurei și provocase aceia fóme, care numai la un maial te póte cuprinde.

Severin remăsese lângă Olimpia, mut, consternat, bîlbăind càte o frasă fără înțeles timpit de infricoșatul gând, că acum, acum va suna ora de despărțire, dorind din tot sufletul de a mai prelungi dulcele momente, dar fără curagiu de a exprima prin cuvinte acéstă dorință ferbinte. Olimpia din partea ei mijise ochiĭ și resfoia o dalbă floricică, făcêndu-sĕ că nu aude provocările destul de pronunțate și adeseorĭ repetate ale mumeĭ sale cocoaneĭ Varvarița Dode.

Acéstă cocónă iș luă de o dată séma. O amică a ei, cocóna Varvara, mai ageră de ochĭ, sĕ vede tréba de cât cocoana Varvarița, o trăsese de mâneca rochiei, și i șoptise ceva la urechiă. Cocoana Varvarița la acésta, făcu un semn afirmativ, și intorcĕndu-sĕ cu fața radiósă dise către Severin Dor.

— Domnule doctor, — Severin era medic, — faceți-ne onórea, — aicĭ zimbi cocóna Varvarița, — de a lua parte la masa ce vom improvisa aicĭ pe érbă verde la rădăcina acestui stejar.

Severin la acéstă invitațiune neasceptată sĕ confusiă cu totul. Sĕ inroși precum sĕ inroșesce o fétă mare, când i facĭ un compliment, ingână vr'o douĕ cuvinte fără inteles, dar se grăbi a da brățul Olimpiei in semn, că primise invitațiunea.

Societatea cocónei Varvarița se puse in mișcare. Cocóna Varvara, care era cu acea societate, mereu o imboldea pe muma Olimpiei, și i șoptea neincetat la urechĭ: dar șóptele cocóneĭ Varvara sunt in tocmai ca strigătile altui muritor, și décă Severin ar fi avut urechĭ pentru alt ceva de cât pentru cuvintele Olimpiei ar fi putut audi, că cocóna Varvara o felicita pe cocóna Varvarița, de

ginerele frumos și bun pe care mi-lŭ găsise Iam ne sam prin pădure.

Severin insĕ nu asculta la aceste vorbe, ci ținênd pe Olimpia de braț, mâna cu dânsa o conversațiune fórte interesantă pentru ei amêndoi dar cu totul insipidă pentru ver-ce alt muritor, căcĭ ei vorbeau de timp, de érbă verde, de radele sórelui, de căldură și de alte lucrurĭ ce le erau la indemână, dovedind prin alegerea materiei de conversațiune, că tótă intreținerea lor nu era alta de cât ceia ce exprimă atât de bine o vorbă românéscă ce dice: „vorbă sĕ fiă."

Érăș se deschiseseră porțile raiuluĭ pentru aceste douĕ inimĭ tinere; căcĭ Olimpia, după cum ațĭ putut deja înțelege, impărtășia simțimêntele lui Severin. Perduțĭ prin plaiurĭ mai ferice, dabia observară că cocónele intinseră un covor pe érbă verde, ér pe covor o pânzătură de masă pe care aședaseră felurite mâncărĭ și multe miselicurĭ.

Cocóna Varvarița fu silită a provoca de douĕ orĭ pe Severin și pe Olimpia, ca sĕ se așede și ei pe covor, căcĭ ei nu audiră prima provocare, fiind tare cufundațĭ in contemplarea naturei. „Vorbă sĕ fiă."

Mâncară cu toții, care cu mai multă, care cu mai puțină poftă. Paharele incepură a circula cu vioiciune, conversațiunea se generalisă și se intinse tot mai departe trecènd prin apostrofări repetate de la covorul cocónei Varvarița, pe la cocónele dimprejurĭ. Incepură: óspetările de la un covor la altul, inchinările in diferite sănătățĭ, din ce in ce ciocnirile de pahare deveniseră mai dese, ér privirile asupra lui Severin și asupra Olimpiei se repetară din ce in ce mai des și mai indiscret.

Acestia nicĭ nu băgară de sémă că ajunseră obiectul interesului general, atât erau de preocupațĭ, bieții: Severin de piciorul de puiŭ fript ce ținea in mână, Olimpia de o bucățică de prăjitură din farfuria ei. „Vorbă să fiă."

Timpul nu se oprise in sborul sĕu, din contra Sórele descrisese cercul sĕu pe bolta auriă și reversa acum ultimele sale radie roșatice, colorând grupele intinse pe érbă verde cu un carmin admirabil, și daurind frunza cea fragedă a maiestoșilor stejarĭ. Musica dete semnul de plecare. Era timp de a sĕ intórce a casă, fie care la vétra sa. Sĕ sculară unii după alții, intre toțĭ și Severin și cu Olimpia, căci nu putură, cum ar fi dorit, să rĕmână ei singurĭ

acolo. decĭ merseră și ei și ocupară un loc printre șirurile ce sĕ formaseră de plecare. Sĕ arangiase plecarea in ronduri, doui câte doui, adică părechiă de părechiă. Severin vĕdĕnd că fie care cavaler oferă damei sale brațul sĕu prinse inima in dințĭ și oferi și el brațul sĕu Olimpiéi, care-lŭ primi cu un zimbet ângeresc pe buzele ei de roze.

Nu scim să vĕ spunem cum petrecură ei pe drum, căcĭ prin imbulzéla cea mare iĭ perduserăm din ochĭ; nu vĕ asceptațĭ dară a afla acum de la voi conversațiunea lor; chiar décă am fi fost in stare a remânea lingă ei, n'am fi putut aude nimic, căcĭ maialiștiĭ făceau un sgomot atât de mare și difus: uniĭ cântau, alțiĭ chioteau, alțiĭ șuerau, incât d'abia mai puteam distinge prin vuetul general sonurile musicei militare, care cânta un marș.

Societatea era animată, așa, precum trebuie sĕ fiă o societate care se reintórnă de la o excursiune colegială.

Pe o muche a délului care se inalță d'asupra orașului: și care presintă o privelisce admirabilă, maialiștiĭ după un vechiŭ obiceiŭ, sĕ așeḑară cari cum soseau, pentru a ține prima și ultima stațiune pe calea către casă.

Să ne oprin dar și noi puțin aicĭ.

Este o sêră din acele serĭ ale căror frumsețe te despăgubesce pentru indurarea a miĭ și miĭ de furtunĭ, o sêră plină de farmec, vĕrsând in inima contemplatorului o linisce, o mulțămire supralumêscă.

Sôrele apusese deja. Firmamentul intreg era senin, ca o cupolă azurie, preserată cu nenumĕrate stele sclipitôre, ér luna plină și maiestuoasă sĕ ridicase d'asupra marginei spre răsărit și reversa lumina ei fecrică suflând tôte obiectele cu o colôre tandră argintiă. Spre drêpta sĕ inălța un deal mare ca o cortină de verdêță, ér la pôlele acelui deal sĕ intindea orașul, incins de muriĭ cei vechĭ și aprôpe decăduțĭ, ridicațĭ incă din acele timpurĭ pe când turciĭ năvălea asupra creștinilor. In stradele orașului miĭ și miĭ de luminĭ, ca nisce steluțe picate de pe bolta ceruluĭ, ér trecătoriĭ stăruind care in cătrou și luptându-se cu greutățile vieței.

Cât erau de fericițĭ acei ômenĭ cărora li era dat a privi acum de pe culme la atâta frumseță, fiă chiar pentru scurte momente, scutițĭ de miseriile dilnice. Dar din toțĭ cei fericițĭ nu era nicĭ unul in acel grad ca Severin și Olimpia. Ei gustau adevĕrata fericire, acea fericire care nu este incă

desevêrșită, până la a cărei desăvirșire mai este un singur pas, dar un pas sigur, impedecat doar numai de un obstacol care piere de sine un pas, impiedecat numai prin spațiul timpuluĭ.

Astfel credeau cel puțin nu numai Severin și Olimpia dar toțĭ care incepură a sĕ interesa de sórtea lor. Insĕ vai, menirea cea plină de misteriĭ le reservase încă multe greutățĭ, de care in acest moment nu se temea nimenĭ. Perduțĭ in visurĭ dulcĭ privitoriĭ toțĭ cățĭ se aședară pe astă culme, uitaseră de realitate, când se audi de o dată sonurile musicei, resunând din vale. Ecoul armonios scóse pe cei mai cumpĕtațĭ din domeniul visurilor aducêndu-le semnalul, că glóta maialiștilor sosise deja dinaintea porților orașului, și reamintêndu-le că și dênșiĭ trebuia să mérgă acasă. Ei la audul musicei săriră decĭ ca electrisațĭ in picere și o porniră de vale.

Severin dede éră bĭrațul Olimpiei. Cum sĕ ve descrim simțirile de care fură agitațĭ pe acéstă scurtă cale. Ni-ar trebui aprópe tot spațiu ce ni-am produs a intrebuința pentru intréga nóstră narațiune de față, décă am voi să vĕ spunem cu deamănuntul diferitele fase de emoțiune la care fură e

supuşĭ. Nu schimbară mai nicĭ un cuvênt impreună şi totuş li se păru, că ar fi petrecut o sumă de capitole delicióse dintr'un roman ceresc când sosiră in şed.

Aicĭ ĭĭ ascepta o nouĕ suprisă plăcută. Tinerimea proiectase a termina serbarea ḑilei printr'un ultim şir de dansurĭ pe terasa promenadei de după zidurile oraşului, care proiect fu acceptat şi executat indată cu acel avênt, ce predomină la asemenea ocasiunĭ.

Sĕ inţelege, că Severin şi cu Olimpia luară parte la acele dansurĭ, uitând cu totul de lumea din pregiurĭ.

Tocmai când se aflau in mijlocul unui cadril, sĕ auḑi de o dată un vuet mare. Sunau clopotele a incendiu, strigăte de spaimă cutreerau din tóte părţile aerul: Arde, foc, arde!

Acest strigăt infiorător imprăştiă intr'o clipă tótă societatea. Fugiră cu toţiĭ, care unde putu. Invălmăşala era atât de mare in cât Severin, până sĕ bage de sémă, perduse pe Olimpia din ochĭ şi nu mai fu in stare a da de urma ei. Spre completare nefericireĭ nu scia in ce parte se o caute, căcĭ nu scia unde şade.

Rătăci prin stradele orașului, când intru târḑiu iĭ veni ideia de a merge la locul desastrului, cre ḑênd că de-a colo va da mai lesne de urma căutatei.

Intrebând pe un trecător, unde arde, primi respunsul, că alarma ar fi fost nemotivată, fiind-că nu ar arde nicăiurĭ.

Barim d'ar fi fost un foc strașnic, — ḑise Severin in egoismul infricoșat al amoresaților și merse la hotel unde ședea.

II.

A doua ḑi.

A doua ḑi Severin sĕ sculâ des de diminéță. Nu putuse sĕ dórmă nicĭ un pic. Olimpia și éră̆ș Olimpia era gândul sĕu necontenit. Aicĭ o vedea pe covorul móle de sub stejar, colorată de raḑele sórelui asfințind și de căldura unui pojar secret ce iș reversa reflexul sĕu puternic prin ochiĭ ei, aicĭ éră̆ș i sĕ părea că simte resuflarea ei profumată și talia ei sveltă prin vertegiul unui vals amețitor. Atât una cât și cea laltă din vedeniĭ nu era de

cât o fantasmagoriă a spiritului seu inferbintat. Sĕ sculâ pentru a sorbi vr'o două picăturĭ de apă dintr'un pahar, apoi érăş se culcâ, incercând érăş miĭ şi miĭ de nălucirĭ in visurile sale descepte.

In fine se luminâ de ḑi. Pe Severin nu-lŭ mai răbdâ in pat. Iş făcu toaleta şi o porni de-a-dreptul pe terasa de după ḑidurile oraşului, unde jucaseră a séră ultimul cadril.

Cât i sĕ păru de trist acel loc, care îl incântase atât de mult cu vr'o câteva ore mai nainte.

Locul in adevĕr nu era trist, tocmai din contră. Acum diminéţa la lumina ḑilei era mai frumos, mai radios. Sórele imprăştiase spre răsărit valurile de céţă, care prin locurile muntóse predece adeseorĭ in ḑile de véră răsăritul ei, şi cu splendoare maiestuósă lucea in marginea depărtată a firmamentului, purpurificând jos in oraş verfurile proeminente ale edificiilor mai nalte. Linisce complectă domnia jur imprejur, numai ciocârlia lăuda din inălţimea eterului atotputinţa creatoruluĭ.

Severin nu era insĕ dispus a gusta deliciurile unei dimineţĭ de véră. el căuta urmele Olimpieĭ, şi vai, in nesipul terasei, nu putea deosebi nimic, nu putea cunósce cu siguranţă locurile pe care le

consacrase ea, călcându-le cu adoratele ei picere. Privi in jur, par'că ar fi asceptat s'o vedă venind din vr'o parte. Apoi ér îș dise, că chiar décă ar avea obiceiŭ de a a petrece pe aicĭ idolul sĕu totuș ar fi lucru deșert de a o ascepta așa de diminéță.

Sĕ duse. Merse perdut prin gândurĭ, umblà rătăcit și se pomeni pe nesciute in pădurea de stejar unde se serbase maialul. Locul care erĭ resunase de veselie și de sgomotul petrecerilor, astădĭ in adevĕr era trist. Mulțimea lumei călcase érba și golise pămêntul de podóba sa frumósă, de glia cea verde. Mai ales in prejma, unde sĕ dansase, era acum, in locul covorului delicat, un cerc de pămênt prăfos.

Severin resimți o mare tristeță la acéstă privelisce cu totul naturală. Remase trist și sĕ intórse. Era melancolic bietul tiner, cum sunt toțĭ pe carĭ i muncesce dulcea tirăniă a primului amor. Dar tot îș rupsese o ramură verde de pe stejarul la a cărei rădăcină ședuse erĭ cu Olimpia. Merse cu ochiĭ țintițĭ pe fóia de stejar și cu peptul plin de dor și de oftărĭ.

Ajunse érăș in oraș. Altul in locul sĕu ar fi

alergat să găsescă pe amicul seu Ilie și să-lŭ intrebe de locuința Olimpici. Severin insĕ avea o rară delicatețĕ de inimă. Lui i s'ar fi părut, că ar defăima sânțenia simțimentului sĕu, décă ar vorbi cu vr'o ființă omenéscă despre idolul sĕu.

Intru aceia inaintase ḑioa. Era cătră améḑĭ, și stradele pline de lume, din care, parte iș vedea de munca lor, ér parte de plăcerĭ. Severin se intilni cu mulțĭ din cei care fuseră la maial. Care cum il vedea iĭ zimbia cu un aer de bună voință. Ba o cocónă, renumită prin Bidinescĭ, de limbută, să opri in cale la vederea lui Severin, și il opri și pe dênsul.

— Bună ḑioa domnule doftor, — i ḑise limbuta cu un aer dulce zimbitor, — cum ai odihnit după maial — la aceste cuvinte clipi din ochĭ, privind drept in fața lui Severin cu o căutătură care părea ca o rază de foc ce voiesce a pătrunde și a nimici tot ce i se opune.

Mulțămesc dómna mea, — rĕspunse Severin cam suprins și silindu-sĕ a găsi o frasă banală cu care se completese respunsul sĕu.

Dar limbuta nu-i dete timp, căcĭ ḑise clipind mereu din ochĭ și nepărăsind nicĭ măcar pentru un moment zimbirea ei dulce:

— Am vědut pe cineva, care era tot atât de incântată de maial ca și Domniata.

— Pe cine, — intrebă Severin cu inima indoită, presimțind insě cu tótă acéstă indoială și cu tótă mirarea sa despre strania purtare a acestei cocóne, presimțind, dicem posibilitatea unei fericirĭ.

— Décă vreai să o vedĭ, dute in grabă pe promenada de după diduri, — cu aceste cuvinte sě depărtă cocóna salutând pe Severin fórte afabil și intr'un mod protecționari

— Pe promenada de după didurĭ? repetă Severin mașinalemente și sě grăbi a ajunge cu un minut mai nainte acolo. De și cocóna afabilă nu pronunțase nicĭ un nume, totuș era convins, că nu vorbise de alt cineva de cât de Olimpia. Purtarea acestei cocóne, care se amestecase intr'o trébă delicată tractându-o pe stradă, era destul de necuviinciósă. Severin insě in bucuria sa nu găsi nimic necuviincios in procedarea limbutei. Grăbi pe promenadă. Ajunse, o străbătu cu pașĭ febrilĭ și sosi până la acel capet de la care incepe coborișul pe nisce cărărĭ in zigzag, fără să fi vědut pe cine căuta. Sě opri puțin pentru a resufla, când de o dată vědu pe ultima serpentină pe Olimpia cu muma

ei și cu un tinĕr mergênd spre oraș. O luă de a dreptul pe povărniș in jos. dar până a ajunge la murii orașului, Olimpia și cu societatea ei perise, sĕ perduse prin ulițĭ.

Ce deceptiune amară pentru bietul tenér. Las' că adversitatea faptului in sine era destul pe mîhnitóre, dar Severin cu tótă sciința și cultura sa inclina puțin inspre superstițiune, decĭ acéstă ingînare a norocului i sé păru ca un semn reu prevestindu-lŭ că va fi nefericit in amorul sĕu. Ce ți-e de om când il orbesce gelosia. Da, Severin era gelos de acel tinĕr, pe care-lŭ vĕḑuse in societatea Olimpieĭ. dar pe care nu-lŭ recunoscuse, sĕ vede tréba. căcĭ déca l'ar fi recunoscut nu ar fi fost gelos.

Il cuprinse o adevĕrată desperațiune. Melancolia, acest fantom negru, care sĕ incuibă atât de lesne in inimĭ simțitóre. robise tótă firea lui Severin. El perdu ver ce simț de plăcere, perḑênd ancora speranței. Nu mai resimți nimic, nicĭ fóme, nicĭ sete, nicĭ ostenélă, nicĭ căldură, cu tóte că-lŭ trecuseră sudorile, nicĭ frig, cu tóte că i se clănțineau din când in când dințiĭ. Cu un cuvênt nu mai simția nimic. Merse in Hotel, cu gândul de

a face preparativele pentru a pleca cu un minut mai in grabă. Ajuns in odaia sa in loc de a pune in acţiune gândul sĕu, sĕ aruncă pe un scaun şi privi cu ochiĭ imholbaţi in sec. Stete aşa minute, un cuart de oră, ba póte o oră intrégă, fără altă mişcare de cât a capului pe care-lŭ clătina din când in când.

De o dată tresări, sĕ sculà şi ḑise:

„Nu voi, nu pot sĕ plec, fară s'o fi vĕḑut incă o dată."

Cu aceste cuvinte eşi érăş din Hotel şi incepu a cutreera stradele din nou.

III.

Vasilie şi Ninica.

Printre maialiştĭ şi anume in societatea cocónei Varvariţa, pe lingă alţĭ, de carĭ nu ne putem interesa mai de aprópe, era şi Domnul Vasilie Pizmă şi cu nevasta-sa, dómna Ninica, care era o soră a cocónei Varvariţa. Astfel dar Domnul Vasilie Pizmă era cumnat cu muma Olimpiei.

Trebuie să ne ocupăm mai de aprópe de acest domn și de soția sa, căcĭ ne vom intîlni mai adeseorĭ cu Domnialor in decursul intimplărilor, la a căror urzire va avea o parte bună mai cu sémă Vasilie, in calitatea sa de intrigant, ce era el din fire.

Vasilie Pizmă in momentul in care i facem cunoscința, este un bărbat ca de 40 anĭ, mic de stat, fiind puțin cocoșat, chior de un ochiu cu barba 'n cioc, om invĕțat, medic de meserie, și fórte vĕḑut, căcĭ era orator pasabil. In Bidinescĭ trecea insĕ de orator bun, cum ḑice vorba ceia: „in satul cu orbiĭ, chiorul stăpinesce."

Cât despre simțimentele sale, D-l Vasilie Pizmă este mare naționalist, cel puțin după cuvintele sale, ér cât despre fapte, Dumneḑeu le scie, noi numai atât am vĕḑut, că a primit bucuros orĭ ce post, chiar de la dușmaniĭ națiunei sale....

Dómna Ninica soțiă-sa este lungă cât o ḑi de post așa dară mai inaltă de cât D. Valisie. Vèrsta ei cam de 30 anĭ sunatĭ, insĕ cu tóte astea nu o au părăsit'o incă grațiiie, fiindcă nicĭ ea nu le-a părăsit, aducĕndu-le cultul cuviincios, cu pĕr fals, cu dințĭ prepușĭ, cu dresurĭ, pe scurt cu tóte mijlócele toaletei.

Ninica se măritase după D. Vasilie din adevĕrată inclinațiune, căcĭ el pe atuncĭ nu era incă chior, și fiindcă era bun dănsător, bun curtesan, care scia s'o incânte cu vorbe care de care mai deșerte, măgulind vanitatea ei. Dar mai cu sémă o aprinsese cu o poesie a sa, fórte duiósă, bine scadenciată, tare bine rimată, și care era făcută anume pentru ea, căcĭ literile de la inceputul fiecărui vers compunea numele ei.

Astfel Ninica il luase de bărbat, pe Vasilie, trăind óre care timp bine cu el, până i se urî de vorba sa prea dulcégă, până ce nu mai făcu haz de vechia poesiă, pusă in provaz de aur și atîrnată in salonul lor.

Incetul cu incetul cocóna Ninica incepuse a deveni mai pretențiósă, a cere variațiunĭ ḑilnice in plăcerile ei, și fiind-că praxa doctorului Vasilie nu era incă atât de intinsă, pentru ca să pótă dispune de mijlócele bănesci trebuinciόse, dar totuș destul de intinsă, adică praxa, pentru ca să-i remână destul timp Ninicei, in care să i sĕ urasca de viéța conjugală, o apucă pe căi strimbe. Vasilie prinse de veste și voi să-șĭ incerce autoritatea sa, dar o păți cât de reu, căcĭ intr'una din ḑile, Ninica scósă

din răbdări prin infruntările sale, aruncă cu o farfurie in el și i strică un ochiŭ. Sermanul Dr. Vasilie deveni chior, dar acest reu avu și un bine, căcĭ de la acéstă intimplare durerósă, vedea numai pe jumětate, și avênd grijă de a intrebuința ochiul sĕu cel bun numai afară din casă, ér cel stricat a casă, nu mai avu prilej de superare casnică.

Cu atât mai bine vedea Ninica. Ochiĭ ei i sticleau in cap ca ochiĭ unui șierpe.

Nu este dar mirare, că vĕḑuse relațiunea ce sĕ urzise la maial intre Severin Dor și intre Olimpie Dode.

O vĕḑuse și o constatase cu ciudă, căcĭ D-a Ninica avea pretențiunea exagerată, că fie-care strein de considerașiune s'o curtenéscă mai intâiu pe densa, și numai după ce nu va mai face ea haz de el, să-i fiă permis a sĕ ocupa de alta.

Severin Dor insĕ nu o băgase in sémă, decĭ căḑuse in disgrația D-ei.

„Vasilache“ — ḑise a doua ḑi la dejun, cătră soțul ei, „Vasilache, me tem că Doctorul cela de erĭ, streinul cela, are de gând să sĕ așeḑe aici la Bidinescĭ.

„Aș! nu creḑ,“ replică Vasilie invertind ochiul

sĕu cel sănătos, cu iuţéla, ceia ce făcea tot de-a-una, când era alterat prin ceva, „nu cred, căcĭ ce ar face aicĭ un al treilea medic român.“

„Ce ar face ce n'ar face“ ḑise Ninica cu un zimbet fals pe buze, „totuş va remânea aicĭ pe cât sciu.“

„De unde iţ ĭvine acestă sciinţă.“ intrebă Vasilie.

„De la cei doi ochĭ ai mei sănătoşĭ“ respunse Ninica. Erĭ la la maial n'a mai şovăit de de lingă fata Varvariţei.“

„I o fi plăcut fata“ observă Vasilie.

„Ba o fi auḑit de zestrea ei. O fi vr'un calic, care n'are ce mânca p'a casă, şi a pornit in lume să-şĭ caute vr'un adăpost.“

„Astea sunt numai presupunerĭ draga mea,“ obiectă Vasilie.

„Nicĭ de cum“ susţinu Ninica. Varvariţa a şi inceput să vorbéscă de rochia ce-şĭ va face la nuntă, aşa dară sĕ gândesce cu seriositate le mări-tişul fie-si.“

„D'aicĭ nu resultă, că s'o dea după acel strein.“ ḑise Vasilie.

Tocmai după el vrea s'o dea, mi-a spus cu

gura ei, când veniam aséră a casă, și tot o dată mi-a spus, că cu zestrea ce va da Olimpiei, va putea să trăiască aicĭ, chiar décă n'ar area nicĭ o praxa doftorul cela.“

Acéstă impărtășire nu i veni bine lui Vasilie. El și până acum sĕ lupta destul de greu cu necazurile vieței. N'avea mulțĭ pațiențĭ, cu tóte că era medic tot atât de bun, ca și colegiĭ sĕi nemțĭ de prin oraș; dar prin Bidinescĭ, româniĭ credeau, că românul nu póte fi nicĭ o dată așa de invĕțat, ca un némț și astfel mai tóte familiile române, aveau medicĭ nemțĭ, ér nemțiĭ de p'acolo, nicĭ prin vis nu se gândeau, de a lua un medic român.

Astfel D-r. Vasilie trebuia să sĕ mulțaméscă cu slaba clientelă de prin familiile inrudite cu el. Ear acum era amenințat a perde o parte și incă cea mai bună, din clientela sa de óre ce era vorba, ca sĕ intre in familia Varvariței, pe care o tractase el până acum, un alt medic, pretinsul ginere Severin Dor.

Acéstă afacere era destul de seriósă pentru Vasilie, era cestiune de pâine, una din cele mai ardinte cestiunĭ, dintre câte au agitat vr'o dată, nu pe Vasilie numai, dar intrégа lume flămĕndă.

Sĕ puse pe gândurĭ bietul om.

Ninica mai spuse câte tóte, dar Vasilie nu era in stare de a ascultà cu luare aminte la vorbele ei.

El se gândea aiurea. Incepu a sĕ chibzui, déçă n'ar fi vr'un mijloc pentru a depărtà acea concurenţă próstă.

Nu putu da de nicĭ o ideiă salutară. dar se decise a incerca orĭ ce mijloc.

Acum îş aduse aminte, că avea sĕ facă o visită, tocmai in casa Varvariţei, căcĭ aflase că fiica ei mai mică, Lucreţia ar fi puţin cam indispusă: d'aceia nicĭ nu fusese ea erĭ la maial.

Dr. Vasilie îş luâ pălăria şi şi o porni la cumnată-sa.

IV.

Ilie şi Lucreţia.

Lucreţia nu era nicĭ de cum indispusă, cel puţin in privinţa sănătăţei sale, dar avuse o mică cértă cu — Ilie, amicul cela al lui Severin, care-lŭ presentase după cum scim pe acesta cocónei Var-

variță, și care dar a fost causa cunoscinței sale cu Olimpia.

Despre sfada intre Lucreția și Ile trebuie să vorbim mai pe larg.

Ilie Mogoșan, acesta e numele deplin al personagiului din cestiune, era un tĕner Bidinescean, advocat de meserie și ca de vr'o 30 de anĭ.

Chiar din ḑioa de când deschisese cancelaria sa de advocat, luase firma decisiune, de a sĕ căsători și a lua pe Lucreția Dode de soțiă, căcĭ i plăcea tare de ea, și ei de el.

De atuncĭ trecuseră aprópe 20 de lunĭ și Ilie incă nu-șĭ putuse executa intențiunea sa.

Nu vor fi voit părințiĭ, vor crede gingașele cetitóre, dar sĕ inșélă astă data.

Părințiĭ lui Ilie nu se opuneau, de óre-ce nu mai trăiau, ér cocóna Varvarița mama Lucreței, — tata i murise, — n'avea nimic in contra lui Ilie.

Și totuș atâta zăbavă?

Să spunem pe scurt pedeca, căcĭ nu merită ca sĕ excițăm mai mult timp curiositatea cetitórelor prin acéstă pedecă neinsemnată, dar nedelăturabilă.

Cocóna Varvarița nu voia o dată cu capul

să-şĭ mărite fata mai mică, adică pe Lucreţia până ce nu şĭ-a măritat pe fata cea mai mare, adică pe Olimpia.. Aşa o cerea datina consacrată in decurs de mai multe vécurĭ prin Bidinescĭ, şi cocóna Varvariţa n'ar fi păcătuit cu nicĭ un preţ in contra unei datinĭ atât de sânte.

Ilie şi Lucreţia erau dar puşĭ pe asceptate. Sĕ aflau in cea mai próstă stare in care pot sĕ ajungă douĕ inimĭ tinere, care sĕ iubesc. Nu este dară de mirat, décă Ilie sĕ silea a eşi din acéstă stare, căutând in tóte părţile un ginere pentru Olimpia.

Olimpia era destul de frumósă, bine crescută, din familiă bună, şi cu zestre, prin urmare n'ar fi fost lucru greu de ai găsi un ginere, décă n'ar fi făcut ea dificultăţĭ.

Olimpia insĕ avea o ideiă fixă, voia să sĕ mărite de amor. Până acum insĕ nu sĕ amoresase de nimenĭ, şi nici nu putea să să amoreseze: căcĭ ea cerea multe şi nenumĕrate calităţĭ de la un tinĕr, calităţĭ, pe care numai eroiĭ de romanurĭ le pot intruni in sine. Juniĭ de prin Bidinescĭ, pe care iĭ cunoscea prea bine, nu corespundeau in nicĭ o privinţă cu pretensiunile ei. Despre acésta sĕ con-

vinseră, nu atât junii, ca Ilie Mogoșan, care sĕ incercase in zadar de a-i incăldi fantasia ei pentru protegații sei.

„Dar pe Petru l'am cunoscut, pe când era băiat de prăvălie și vindea măsline, ș'apoi cum pot iubi eu pe un băcan și incă pe un om cu numele Petru."

„Pe Iacob il sciu de când era student și umbla cu cisme rupte și avea vestminte murdare, — pe cutare așa, pe cutare ér altmintrelea și astfel avea câte o obiecțiune in contra fie-cărui candidat de insurătóre.

Olimpia iș formase un ideal după chipul și asemĕnarea celor descriși de romanțierii renumiți. Era incă prea tinĕră pentru ca sĕ părăsésca acest ideal, cu tóte că dènsa in altă privință sĕ putea numi o fétă fórte amabilă și cum sĕ cade.

Dicem in altă privință, par'că păstrarea unui ideal ar fi un defect. N'am voit nici de cum să susținem acésta. Din contră, noi credem, că omul care n'a avut nici un ideal, și mai ales féta care n'a visat la lucruri mai inalte de cât acelea pe care le vede imprejurul ei și in tóte dilele, nu merită o sórte mai bună, și mai vêrtos nu meri-

lă de a figura ca eroină a celei mai simple novele.

Din punctul de vedere al nostru trebuie dară sĕ numim pe Olimpia perfectă in tóte privinţele şi sĕ lăsăm pe Ilie şi pe Lucreţia sĕ fiă de altă părere.

Cu o ḑi inainte de maial Ilie venise in o disposiţiune fórte veselă la Lucreţia.

— In fine, — exclamă el — cred că vom mărita pe Olimpia.

— Cum aşa? — intrebă Lucreţia, cam posomorită, căcĭ avusese óre care diferinţe cu mama-sa in privinţa toaleteĭ pentru maial. Mamă-sa voia sĕ mérgă gătită, pe când Lucreţia susţinea, cu mult tact, că nu s'ar cădea unei fetiţe, ba nicĭ chiar uneĭ dómne, de a merge impodobite in pădure. Şi Olimpia era de părerea soru-si, insĕ ea era mai domólă la fire şi nu sĕ iritase prin pretenţiunele cocónei Varvariţa. Lucreţia, care era mai iute, sĕ mîhnise fórte tare şi era rĕu dispusă chiar şi in acest moment.

— Cum aşa? — intrebase cu sprêncenele incruntate, pe Ilie, care i adusese o scire atât de inveselitóre.

— Étă, am primit o epistolă de la un amic

al meu, Severin Doru, un medic tîner, prin care mĕ anunţă, că va veni sĕ ia parte la maialul nostru.

— Şi credĭ, că acest medic i va place Olimpiei.?

— Nu numai că cred, dar sunt pe deplin convins. Dar ce ai dragă, de escĭ atât de rĕu dispusă?

— N'am nimic. Póte că nicĭ nu voi merge la maial.

— Nu mĕ spăimènta. Tocmai la acest maial sĕ nu mergĭ, de la care nu voi putea lipsi eu?

— Puteţĭ sĕ mergeţĭ şi fără mine!

— Nu glumi dragă in acest mod, că mĕ dóre. Eu trebuie să merg chiar in interesul nostru. Mai bună ocasiune de a interesa pe Olimpia pentru un tînĕr nu să póte găsi. La un maial tótă lumea este mai aplecată a vedea lucrurile in un mod poetic. Amorul fiind cea ma sublimă poesiă, preferă locurile desfătate şi cred, că Olimpia nu va putea sĕ resiste la atacul ce i se prepară de astă dată in condiţiunele cele mai potrivite cu firea ei romantică.

— Cu tóte astea puteţĭ merge şi fără mine.

— Incă o dată dragă Lucreţiă, nu mĕ contraria, nu-mĭ strica voia cea bună, de care am lipsă

pentru a aduce lucrurile la un bun sfirşit. Eu voi merge intru intimpinarea amicului meu. Trenul sosesce la trei óre. Cam pe la patru vom veni amêndoi la maial.

— Ce, tu n'o să viĭ cu noi impreună — exclamă Lucreţia iritată şi mai tare prin acéstă scire. — In acest cas sunt serios decisă a nu mĕ duce, cu nicĭ un preţ.

— Bine dragă — ḑise Ilie, care vĕḑu că nu va fi in stare a sĕ inţelege cu Lucreţia, şi temêndu-sĕ ca nu cumva din acest incident să sĕ nască vr'o sfadă mai seriósă intre ei. — bine dragă, să nu mai vorbim despre acéstă. póte că până mâne iţ va trece supĕrarea şi-ţi vei lua séma. Sper că totuş te voi găsi la maial. — Cu aceste cuvinte sĕ duse.

Noi scim insĕ, că Lucreţia sĕ ţênu de cuvênt. Afectând spre scusa ei o indisposiţiune, nu merse la maial.

V.

Cocóna Varvariţa.

Dr. Vasilie sosi la cumnată-sa tocmai in momentul când cocóna Varvariţa şi cu fiă-sa Olimpia erau gata sĕ mérgă, insoţite de Ilie Mogoşan, puţin

in preumblare pe terasa de după zidurile orașuluĭ.

Acésta preumblare fusese proiectată de Ilie in coențelegere tacită cu Olimpia, care fusese informată de Lucreția după povața logodnicului ei.

Mai nainte de a vĕ spune scopul urmărit din partea lui Ilie prin acéstă preumblare, trebuie să luăm act despre impăcarea sa cu Lucreția. Era iute Domniaei, adică coconița Lucreția, sĕ supăra degrabă și in asemenea momente nu mai scia de nicĭ un reson. Dar mânia ei nu ținea nicĭ o dată mult timp. Astfel și acum. Décă ar fi avut ocasiune de a sĕ intîlni cu Ilie incă o dată după convorbirea ei cu el, la care am asistat și noi, s'ar fi dus și ea la maial, dar astfel persistă in hotărîrea ei órbă, pentru a nu ceda de voie bună. Insĕ căința i veni fórte iute, chiar in momentul după ce plecase mumă-sa și soră-sa. I păru rĕu de incăpățînarea ei chiar de atuncĭ, și incă cu mult mai rĕu după ce aflâ de petrecerea cea frumósă, despre care i povesti Olimpia puțin și Ilie fórte mult.

Sĕ mângăiâ cu una. Asta era prospectul cel bun ce avea Ilie in privința planului sĕu de a mărita pe Olimpia după Severin Dor. Sĕ ințelege că Lucreția fu indată gata a-i da ajutorul ei intru

urzirea intrigeĭ incepute. Astfel o indemnase ea pe mumă-sa și pe Olimpia sĕ ésă puțin la aer, și să oferi a sta a casă spre a vedea de menagiu. Ilie voia sĕ provóce o intîlnire intre cocóna Varvarița și Severin Dor, pentru a i da acestuia o ocasiune binecuvêntată de a face o visită in casă.

Ilie observase prea bine pasiunea născândă in inimile lui Severin și a Olimpiei, dar observase tot o dată și sfiéla lui Severin și voia să-i vină in ajutor cu tóte mijlócele ertate.

Scim că planul lui Ilie nu reuși de astădată, căcĭ Severin venise pe terasa de după ziduri tocmai in momentul. când cocóna Varvarița cu Olimpia și cu Ilie intrară in oraș. și scim incă. că tocmai acéstă preumblare era p'aci. paci să aibă urmărĭ funeste, de óre ce. Severin muncit de pe o parte de săgițile jalusiei. ce i se implântaseră in inima sa la vederea Olimpiei in societatea unui bărbat, ér pe de altă parte de sóptele superstițiunei. care-i cobea a rĕu — voise sĕ plece.

Să revenim insĕ acum la Doctorul Vasilie, care sosi, la cumnată-sa tocmai in momentul când erau sĕ ésă pe ușă cocóna Varvarița, Olimpia și cu Ilie. Acéstă preumblare neobicĭnuită il puse

pe gânduri. Apoi vědênd pe Lucreția in deplină sănătate, pe când la visita sa de a séră o găsise cu ochiĭ umflațĭ și cu ferbințală, sě minună și mai mult.

Se incercă a descóse pe Lucreția.

— Im pare bine — disc el — că te-ai restabilit așa de grabă, cu tóte că n'ai voit aséră, să-țĭ scriu nimic. Da, da, — adaugă el clătinând din cap, — medicina sufletéscă este tot de-a-una cu efect mai sigur și mai bun, de cât cea din spiteriă. Avețĭ vr'o bucuriă in casă?

— Cum viĭ la acéstă ideiă, nene Vasilie — intrebă Lucreția, ințelegênd indată intențiunea doctorului, și nevoind sě trădeze nimic, căcĭ o simțire secretă i dicea, să se feréscă de acest om.

— Apoi nu ți am spus — respunse doctorul Vasilie, — că numai o bucuriă a fost in stare a te vindeca in așa grabă mare.

— Nu sciu care din doue să fie mai adevěrată, bóla mea de ierĭ séu insănătoșarea mea de astădĭ, — observă Lucreția cu voce glumétă.

Doctorul vědu că nu póte sě afle nimic de la Lucreția, și se duse cu mult mai ingrijat precum venise.

Noroc, că n'avea multe visite de făcut, căcĭ cu capul sěu plin de grijĭ și de temerĭ, ar fi putut

prea lesne sĕ comită marĭ greşelĭ la scrierea recetelor.... —

Cocóna Varvariţa se intórse cu Olimpia şi cu Ilie Mogoşan tocmai la timpul prânḑuluĭ. Ilie fu oprit la mésă, care decurse in tăcere, ca să nu ḑicem in tristeţă. Numai Lucreţia era bine dispusă, cei lalţĭ, dar mai cu sémă Olimpia stetea pe gândurĭ şi aceste gândurĭ nu erau nicĭ de cum voióse. Cei lalţĭ, dar mai cu sémă Olimpia speraseră cu siguranţă că vor intilni pe Severin şi neimplinirea acestei speranţe o implu cu fel de fel de presimţirĭ care de care mai melancolice. Şi cocóna Varvariţa era superată tot din acéstă causă, superată dar nicĭ de cum mâhnită. Ilie in fine era necăjit de nereuşita planului seu.

Lucreţia se incercà a aduce puţină viéţă la mésă vorbind despre societatea de Domnişóre ce era să sĕ adune după prânḑĭ acolo la ele, şi mângăind pe Olimpia, că amicele i vor aduce de bună sémă vr'o scire despre tînĕrul galant a cărui cunoscinţă o făcuse erĭ la maial.

Olimpia se superà la acésta şi sĕ sculà de la mésă, pretecstând o durere de cap, in realitate insĕ ca sĕ nu isbucnéscă in plâns.

Sfirşitul mesei fu inca şi mai trist decât inceputul ei. Ilie sĕ duse să-şĭ védă mai intâi de cancelarie, căcĭ o cam negligase şi avea mult de lucru, dar îşĭ propuse, că după sfirşirea treburilor celor mai urgente, să caute pe Severin şi să stea cu seriositate de el in afacerea sciută. Promise Lucreţieĭ de a veni către séră in societatea de domnişóre, unde aveau sĕ vină mai mulţĭ tinerĭ din cei care fusese erĭ la maial.

— Pĕcat — dise ea, — că Domnul Doctor cel strein nu ni-a făcut incă visita sa, ca să ni-lŭ aducĭ şi pe el.

— Ba deu, — observà cocóna Varvariţa, — óre nu ni l'ai putea aduce Ilie. —

— Nu sĕ cade, — respunse acesta, — ş'apoi nu cred, că l'aş putea indupleca să vină. Nu vedeţĭ că s'a sfiit de a veni la visită, de cum sĕ vină la societate.

— Orĭ cum — il intrerupse Lucreţia, care avu o ideiă, — adu-lŭ până la pórta nóstră, către séră când vei veni la noi. —

Ilie iĭ promise acésta şi sĕ duse.

VI.

Societatea de domnişóre.

Severin Dor cutreerase a doua óră stradele. merse in sus merse in jos, dar nu se mai intîlni nicĭ măcar cu cocóna ceia bunăvoitóre, care iĭ semnalase inaintea prânḑuluĭ presenţa Olimpiei pe promenada sciută.

Alergând astfel o sémă de vreme fu in fine apucat de sfirşelĭ de la inimă. Nu era de mirat. Bietul băiat nu mâncase nimic de la maial, şi scim, că atuncĭ nu fusese in o disposiţiune care sĕ fi permis sĕ aibă grijă de stomacul sĕu.

Nicĭ acum nu şi-ar fi adus aminte de fóme dar fiindu-i tot o dată şi sete, sĕ duse in hotelul sĕu şi ceru ceva de mâncare.

Chelnĕriĭ sĕ minunară fórte tare de purtarea sa. Rar li se intimplase, ca unul din pasageriĭ hotelului să céră de mâncare cătră cincĭ óre, pe câtă vreme in acel oraş tótă lumea prânḑia la douĕspreḑece, şi cina la şépte.

I aduseră ceva remăşiţe.

Severin se puse să guste a silă din bucate.

La acéstă ocupaţiune fu surprins de Ilie Mogoşan.

— Ce Dumneḑeu — exlamă acesta — dar de vreme ai flămânḑit, orĭ de uritul cel mare te-ai apucat érăș sĕ mănâncĭ?

Severin până acum, de extasiat ce era, nicĭ nu băgase de sémă, că a eșit din ordinea indatinată. Numai la aceste cuvinte ale amicului sĕu observă, că tótă ḑioa o perduse in alergărĭ deșerte și că umblase fără cap.

— De ce nu l'am cercetat pe Ilie — sĕ intrebă el acum in sine. — Prin el aș fi putut să mĕ apropriu mai sigur de ținta mea, fără să mĕ dau câtuș de puțin de gol.

De și nu-șĭ ḑise Severin acésta tocmai cu cuvintele ce am reprodus, dar, cam acésta era cugetul sĕu la vederea luĭ Ilie. Astfel nu rĕspunse nimic la intrebarea luĭ.

Ilie surprins de acéstă tăcere, il privi mai de aprópe și fu puțin cam neliniscit, de aspectul luĭ Severin.

Fața i era palidă, trasă, ochiĭ cercuițĭ, pĕrul vîlvoiu.

— Ce ai; escĭ bolnav? — intrebă el acum ingrijat ocupând un scaun lîngă Severin.

— Nu mĕ simț prea bine, — respunse el, — dar nu sunt bolnav.

— Ai rĕcit póte erĭ la maial. Asta va fi și causa de nu te-ai arĕtat la cocóna Varvarița...

La aceste cuvinte Severin se inroși și plecà capul, apoi luându-șĭ curagiu ingână cu vocea intreruptă.

— Aș fi mers bucuros... dar... credeam că voi părea inoportum venind așa curênd ... și apoi nicĭ nu sciam unde șéde ....

Ilie să cunoscea la ómenĭ, scia sĕ tâlcuéscă diferitele afecțiunĭ, mai cu sémă sĕ pricepea intru ale amoruluĭ, de óre-ce nu de mult incercase și el peripețiile acestui simțiment divin. Vedea decĭ că Severin dedese cu mânĭ și cu picere in cursa pe care i-o tinsese, vedea că era inamorat de Olimpia. Totul mergea de minune, căcĭ și fata sĕ trădase prin o sută și o miă de semne, care de care mai apriate, că-i apucată de dorul ceresc...

— Nu sciai unde șéde — replicà el acum frecându-șĭ mânile — bine dicĭ, erĭ la despărțire am fost flușturațĭ prin alarma falsă de foc. Décă ai isprăvit cu mâncarea și n'ai alt nimic de făcut, vină cu mine, să-țĭ arĕt unde șéde. Eu mĕ duc tocmai acolo in societate. —

Severin érăș se inroși, acum insĕ de plăcere.

Inima i se inveseli la gândul, că va vedea cel puţin unde şade dorita sa.

Plecară.

Pe drum iĭ spuse Severin lui Ilie, că cătră prânḑiu mergênd pe terasa de după ḑidurĭ, i sĕ păruse că vĕḑuse pe Olimpia şi pe cocóna Varvariţa in societate cu un tinĕr.

Nu sĕ răbdase bietul băiat, trebui să-şĭ uşureze inima, prin incercarea ce făcea astfel pentru a afla cumva cine era acel tinĕr. Nu-lŭ intreba pe Ilie, ferêscă Dumneḑeu, era prea delicat pentru a face o asemenea intrebare, dar avu ca o presimţire, că Ilie-lŭ va desluşi in acéstă privinţă.

Asceptarea sa nu fu deşartă, după cum a putut sci şi amabilele cetitóre, care iş aduc prea bine aminte, că tocmai Ilie fusese cu Olimpia.

El i-o spuse lui Severin, ba i descoperi incă cumcă el şi póte chiar şi societatea sa, sperase de a-lŭ intilni.

Acéstă scire preschimbă de o dată disposiţiunea lui Severin; din trist şi melancolic ce fuşese deveni vesel şi fericit; presimţirile sale funeste sĕ prefăcură in speranţe dulcĭ.

— Nu voi lipsi de a-mĭ face mâine visita la

cocóna Varvarița — ḑise el cu vocea tremurândă de emoțiune.

— Étă casa Domniaeĭ — replică Ilie, arĕtând locuința acestei cocóne.

Severin căută cu ochiĭ casa de fericire, el o vĕḑu, dar fu cuprins de mirare, căcĭ la o feréstră…

Dar sĕ vedem ce sĕ petrecuse in interiorul acelei case, pentru ca sĕ ințelegem mai bine scena ce va urma.

Incă de la patru óre incepuseră a se aduna domnișórele la societate. Veniseră mai intâi surorile Pipirig, Elena și Maria. Amêndouĕ amabile, amêndouĕ culte, cetite. Cea mai mare, Elena, mai mică de stat, dar bună declamatóră, cea mai mică Maria, mai naltă de stat, dar bună dănsătóră. Elena vorbea tot de poesiĭ d'ale luĭ Alexandri, Bolitineanu și incă ale unuĭ necunoscut; necunoscut insă numai de lumea mare, dar fórte cunoscut prin Bidinescĭ in general și in special in casa Domnului Pipirig, pe care o cerceta junele poet Pricopsea cu nume, de óre-ce părea a se interesa de D-ra Elena.

Apoi sosiră D-rele: Opopoi Catinca fórte simțitóre, séu cum sĕ ḑice sentimentală; Tunea Sofia care ridea in vecĭ și incă altele vr'o trei séu

patru, tot fetiţe grentile, bobocelele societăţei din Bidinescĭ.

Peste puţin intrară unul după altul şi tinerii Procopsea poetul, Greţescu, fiu de bancher, Coclean, care trecea in ochiĭ seĭ proprii, de cel mai frumos şi mai neresistibil june din tot oraşul, Chichitul bun glumeţ, şi incă vr'o doi trei.

Conversaţiunea se incinse. Vorbeau toţĭ şi tóte despre maial. Maria Pipirig era incântată de un vals nou. Catinca Opopai ofta, Sofia Tunea ridea mereu, fără de a sci pentru ce. Greţescu feciorul de bancher trata tóte lucrurile de bagatel. Coclean iş rĕsucea mustăţile şi arunca pe fie care moment câte o privire in oglindă spre a-şĭ vedea chipul sĕu iubit. Chichitu făcea la glume, Elena Pipirig insĕ, sĕ incercase in nenumĕrate rêndurĭ a declama cea mai nouĕ inspiraţiune a lui Pricopsea, care la rèndul sĕu murea de nĕcaz, căcĭ societatea nu era dispusă a asculta la d'astea. In fine, profitând de o mică pausă, ce obveni in convorbirea generală Elena incepu cu vocea vibrătóre:

La Elena:

Resunaţĭ strune, cântaţi-ĭ slavă.

— Strune .slavă — intrerupse Greţescu, ce cuvinte mojice.

— Taci!-il opri Chichitu, — tacĭ, să audim cu ce cuvênt va fi rimat slavă.

Sofia Tunea sĕ puse a ride de resuna odaia. Elena Pipirig se superă de foc. Sĕ retrase. Nu voia sĕ mai scie nimic de acéstă societate próstă. Pricopsea, poetul era turbat de mâniă, voia sĕ părăséscă indată societatea, dar Elena il reţinu; ea spera, că mai târdiu, când vor veni ómenĭ mai cu minte, totuşĭ i va succede a declama aceia poesiă, adresată către dênsa.

Fetele casei, Olimpia şi Lucreţia de la un timp incóce, nu sĕ mai mişcaseră de lîngă feréstră.

Olimpia privea din când in când gânditóre, séu cum am dice, pansivă prin geam. Lucreţia insĕ era in o alteraţiune necurmată. Când sĕ uita prin geam, când apoi sĕ pleca spre urechile soră-si şoptindu-i cu multă stăruinţă ceva. Olimpia sĕ roşa şi gesturile ei trădau o speranţă sfiiciósă.

— Sĕ sciĭ, că o fac, sĕ sciĭ — i şopti acum Lucreţia érăş.

— Nu sĕ cade! să n'o facĭ te rog — respunse Olimpia cu vocea năbuşită, dar ochiĭ ei o făceau de minciună, căcĭ păreau a cere cu bucurie, ceia ce refusau buzele ei.

— De ce sĕ nu sĕ cadă — replică Lucreţia. — Pentru ce atâtea fasóne, mai ales décă va veni cu Ilie.

— Dar e strein, nu putem să ne arătăm aşa de degageate faţă cu el, — ce va crede? — ingână Olimpia.

— Credă ce va voi, o fac, de sigur o fac. Dar de ce vor fi zăbovind atât?

In acest moment Lucreţia se opri. Privise érăş prin geam şi zărise pe Ilie la colţul stradeĭ, venind, după cum scim cu Severin Dor.

— Etă-i — exclamă ea, grăbindu-se a deschide geamul.

Olimpia se roşi érăş, apoi se ingălbini. Privi in giurul eĭ cu o expresiune de grózä. Societatea până acum nu observase nimic.

Lucreţia scóse capul pe feréstră. Aerul próspĕt, care intra in odaiă atinse pe Catinca Opopoi cea simţitóre, ea se intórse deci şi vĕdu pe Lucreţia plecată afară.

— Ce-i? cine vine? — intrebă ea, căcĭ cu tótă sentimentalitatea eĭ nu era lipsită de puţină curiositate.

Şi pentru a fi mai sigură de deslușirea cerută

grăbi la ferĕstră, după ea tóte domnişórele, căcĭ in privinţa curiosităţeĭ domnia destulă egalitate intre ele.

— Ah, da — exclamă Catinca Opopoi — Doctorul interesant de erĭ.

Sofia Tunea erupse la aceste cuvinte intr'un riset cu hohote mult mai pătrundĕtóre, de cât acele pe care le scotea de obiceiu.

Elena Pipirig zimbi, spera că va veni şi Severin in societate şi că atuncĭ se va face puţină linisce, căcĭ dinaintea unui strein vor fi cei lalţĭ mai genaţĭ, ea insĕ sĕ va profita de ocasiune pentrŭ a declama poesia sciută. Maria Pipirig bătu in pălmĭ, ḑicênd: bravo, vine faimosul dansător.

Dar ele tóte se inghesuiră la ferĕstră şi scoseseră capetele lor una peste altă. Numai Olimpia se retrăsese, palidă şi tăcută.

Tineriĭ alergară la cea laltă ferĕstră şi priveau şi ei pe strădă, dar fără sĕ fi deschis gémurile.

— Domnişóră Olimpia, — ḑise Chichită — D-ta nu escĭ curiósă să-ţĭ veḑĭ pe cavalerul de erĭ, orĭ vine sus, şi vreai să-lŭ primescĭ la uşă? —

In acest moment sĕ auḑi vocea Lucreţiei ḑicênd prin ferĕstră spre stradă:

— Aşa târdiu veniţĭ, de când vĕ asceptăm! —
Vĕ spusesem că Severin fu cuprins de mirare când privise la casa cocónei Varvariţa, căcĭ vĕduse la ferésträ cele multe capete de Domnişóre, scóse una peste alta.

Acum când audi apostrofarea Lucreţieĭ, sĕ intórse spre Ilie, cerĕnd cu ochiĭ explicarea acestei scene.

— Vedĭ cât sunt de nebunatice fetele nóstre, şi mai cu sémă Lucreţia, logodnica mea, care a vorbit. Cred că nu vei lua in nume de rĕu purtarea ei, şi vei veni cu mine in sus, ca sĕ nu o dai de ruşine dinaintea intregei societăţĭ? —

— Nu sciu — ingână Severin, care era bun bucuros a sĕ profita de acéstă ocasiune bine venită, — dar D-ra Olimpia, şi Dómna Varvariţa, fi vor ele invoite cu venirea mea? Nu le vĕd la feréstră.

— Fiitórea mea sócră va fi ocupată prin bucătărie, ér Olimpia e mai domólă, mai sfiiciósă, d'aceia n'o vedĭ la geam. Cât despre invoirea ei cu presenţa Dtale, poţĭ să fi sigur. —

Severin nu sĕ mai opuse. Merseră amêndoi in societatea de Domnişóre. La aproprierea lor spre pórtă, fetele sĕ retraseră de la feréstră.

— Vin vin, — strigară tóte.

Olimpia sĕ redimă de un scaun. I sĕ făcu negru dinaintea ochilor la acéstă scire. Dar reculegându-sĕ din tóte puterile iş veni in fire tocmai când se deschise uşa, dând intrare lui Severin şi lui Ilie.

VII.
Jocul proverbelor.

Severin Dor fu presentat societăţeĭ, care-lŭ primi cu multă căldură, numai Olimpia părea rece.

Dicem părea, căcĭ in adevĕr ea simţea o fericire atât de mare, incât iş perdu tot cumpĕtul.

Dar nicĭ Severin nu sĕ afla in o stare mai bună. Şi el era tăcut, stingaciu.

Societatea se liniscise de o dată. Fie-care ascepta desvoltarea lucrurilor.

Elena Pipirig vĕdênd acéstă disposiţiune atât de propice pentru intenţiunele ei, incepu a tuşi şi dise:

— Cred, că acum nu ne va displace, ca sĕ ascultaţĭ poesia D-lui Pricopsea.